

عدالت:

کار درست برای انجام دادن چیست

نوشته:

مایکل سندل

ترجمه:

محمد رضا فرهادی پور

(ویرایش دوم)

انتشارات آشیان

Michael Sandel

Justice: What's the right thing to do?

سرشناسه	: ساندل، مایکل ج. Sandel, Michael J.
عنوان و نام پدیدآور	: عدالت: کار درست برای انجام دادن چیست / مایکل سندل.
مشخصات نشر	: تهران: آشیان، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۵۲ص.
شابک	: 978-600-7293-06-5
وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا	
یادداشت	: عنوان اصلی: Justice : what's the right thing to do.
یادداشت	: نمایه.
موضوع	: عدالت
موضوع	: ارزش‌ها
موضوع	: اخلاق
شناسه افزوده	: فرهادی‌پور، محمدرضا، ۱۳۵۶ - مترجم
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۳۵۷۸۱C / ۲ع۴س
رده بندی دیویی	: ۱۱/۳۳۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۳۷۹۲۶

www.ketab.ir

انتشارات آشیان

مایکل سندل

عدالت: کار درست برای انجام دادن چیست؟

ترجمه: محمدرضا فرهادی‌پور

ویراستار: معصومه طوفان‌پور

چاپ سوم: ۱۴۰۲

تیراژ: ۱۵۰ نسخه

قیمت: ۱۸۵۰۰۰ تومان

مرکز فروش: خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، کوچه فاتحی‌داریان، پلاک ۵، طبقه اول

تلفن: ۶۶۹۷۲۷۹۲ - تلگرام و واتساپ: ۰۹۹۰۸۹۸۴۷۵۷

ashian2002@yahoo.com

ISBN: 978-600-7293-06-5

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۹۳-۰۶-۵

۹	مقدمه
۱۱	۱. انجام دادن کار درست
۱۵	رفاه و آزادی و فضیلت
۲۱	چه جراحتهایی شایستگی دریافت مدال قلب ارغوانی را دارند؟
۲۴	خشم از بسته نجات
۳۴	سه رویکرد به عدالت
۳۷	قطار برقی از کنترل خارج شده
۴۱	بزرگان‌های افغان
۴۴	معماهای اخلاقی
۴۹	۲. اصل بیشترین شادی / فایده‌گرایی
۵۲	فایده‌گرایی جرمی بنتام
۵۵	جمع‌آوری گدایان
۵۶	اعتراض ۱: حقوق فردی
۵۷	انداختن مسیحیان با شیرها
۵۷	آیا شکنجه همیشه توجیه می‌شود؟
۶۰	شهر شادی
۶۱	اعتراض ۲: پول رایج برای قیمت‌گذاری
۶۲	فواید سرطان ریه
۶۳	انفجار باک‌های بنزین
۶۵	قیمت‌گذاری پایین برای سالخوردگان
۶۷	[تحمل] درد در قبال پول
۶۹	دختران سنت‌آن
۷۰	جان استوارت میل
۷۱	در دفاع از آزادی
۷۴	لذت‌های بالاتر
۷۷	شکسپیر در برابر سیمپسون‌ها

۳. آیا ما مالک خودمان هستیم / لیبرتاریسیسم ۸۳
- دولت حداقلی ۸۸
- فلسفه بازار آزاد ۹۰
- پول مایکل جوردن ۹۲
- آیا ما مالک خودمان هستیم؟ ۹۵
- فروش کلیه ۱۰۲
- خودکشی کمکی ۱۰۴
- آدمخواری رضایتی ۱۰۶
۴. کمک به استخدام درآمده / بازارها و اخلاق ۱۰۹
- کدام عادلانه است: سرباز گرفتن اجباری یا استخدام سربازان ۱۱۰
- دفاع از ارتش داوطلبانه ۱۱۵
- اعتراض ۱: انصاف و آزادی ۱۱۷
- اعتراض ۲: فضیلت مدنی و خیر عمومی ۱۲۱
- بارداری در قبال پول ۱۳۰
- قراردادهای جایگزینی و عدالت ۱۳۵
- اعتراض ۱: موافقت معيوب ۱۳۵
- اعتراض ۲: تحقیر و خیرهای بالاتر ۱۳۶
- برون‌سپاری بارداری ۱۳۹
۵. آنچه اهمیت دارد انگیزه است امانوئل کانت ۱۴۵
- دفاع کانت از حقوق ۱۴۶
- مشکل به حداکثر رساندن شادی ۱۴۹
- آزادی چیست؟ ۱۵۱
- اشخاص و اشیا ۱۵۳
- اخلاق چیست؟ جست‌وجو برای انگیزه ۱۵۵
- محاسبهٔ دکان‌دار و کمیتهٔ تجارت بهتر ۱۵۶
- زنده‌ماندن ۱۵۸
- انسان‌گریزی اخلاقی ۱۵۹
- قهرمان مسابقه هجی کردن لغات ۱۶۰
- اصل عالی اخلاق چیست؟ ۱۶۲
- اوامر مطلق در برابر مشروط ۱۶۴
- امر مطلق ۱: جهانشمول کردن قاعده کلی ۱۶۶
- امر مطلق ۲: برخورد با اشخاص به مثابه اهداف ۱۶۸
- اخلاق و آزادی ۱۷۰
- پرسش‌هایی برای کانت ۱۷۱
- جنسیت و دروغ و سیاست ۱۷۷

- ۱۷۷..... مدعای کانت درباره رابطه جنسی اتفاقی
- ۱۸۰..... آیا دروغ گفتن به یک قاتل نادرست است؟
- ۱۸۳..... آیا کانت از بیل کلینتون دفاع می‌کرد؟
- ۱۸۸..... کانت و عدالت
۶. در دفاع از برابری / جان رالز..... ۱۹۱
- محدودیت‌های اخلاقی قراردادها..... ۱۹۴
- وقتی موافقت کافی نیست: کارتهای بیسبال و توالت سوراخ‌دار..... ۱۹۸
- وقتی موافقت اساسی نیست: خانه هیوم و مرد شیشه پاک‌کن..... ۲۰۱
- سود یا توافق: تعمیر اتومبیل سیار سام..... ۲۰۳
- تصویر یک قرارداد کامل..... ۲۰۵
- دو اصل عدالت..... ۲۰۶
- استدلالی [برهانی] در باب جبر اخلاقی..... ۲۰۹
- کابوس مساوات‌طلبی..... ۲۱۲
- اعتراض ۱: انگیزه‌ها..... ۲۱۴
- اعتراض ۲..... ۲۱۵
- رد شایستگی اخلاقی..... ۲۱۷
- آیا زندگی نامنصفانه است؟..... ۲۲۳
۷. استدلال کنش تبعیض آمیز..... ۲۲۷
- تصحیح نارسایی آزمون..... ۲۲۹
- جبران اشتباهات گذشته..... ۲۳۱
- ترویج تنوع..... ۲۳۲
- آیا ترجیحات نژادی حقوق را نقض می‌کند؟..... ۲۳۵
- تبعیض نژادی و سهمیه‌های ضدیهودی..... ۲۳۷
- کنش تبعیض آمیز به نفع سفیدها؟..... ۲۴۰
- آیا عدالت می‌تواند از شایستگی اخلاقی منفک شود؟..... ۲۴۲
- چرا پذیرش دانشگاه به مزایده گذاشته نمی‌شود؟..... ۲۴۵
۸. چه کسی شایسته چه چیزی است؟ ارسطو..... ۲۴۹
- عدالت و غایت و افتخار..... ۲۵۲
- تفکر غایی: زمین‌های تنیس و خرس پو..... ۲۵۶
- غایت دانشگاه چیست؟..... ۲۵۸
- هدف سیاست چیست؟..... ۲۶۰
- آیا شما می‌توانید شخص خوبی باشید، اگر در سیاست مشارکت نکنید؟..... ۲۶۳
- یادگیری در حین عمل..... ۲۶۶
- سیاست و زندگی خوب..... ۲۶۹
- دفاع ارسطو از برده‌داری..... ۲۷۰

- ماشین گلف کیسی مارتین..... ۲۷۴
۹. ما چه چیزی به دیگری بدهکاریم؟ معماهای وفاداری..... ۲۸۱
- عذرخواهی و جبران غرامت‌ها..... ۲۸۱
- آیا ما باید کفاره گناهان اجدادمان را بدهیم؟..... ۲۸۶
- فردگرایی اخلاقی..... ۲۸۸
- آیا دولت از نظر اخلاقی باید خنثی باشد؟..... ۲۹۲
- عدالت و آزادی..... ۲۹۴
- مطالبات اجتماع..... ۲۹۸
- موجوداتی داستان‌گو..... ۲۹۹
- تمهدهات فراسوی موافقت..... ۳۰۲
- سه گروه مسئولیت‌پذیری اخلاقی..... ۳۰۴
- همبستگی و تعلق..... ۳۰۴
- تمهدهات خانواده..... ۳۰۴
- مقاومت فرانسه..... ۳۰۵
- نجات یهودیان اتیوپی..... ۳۰۶
- آیا میهن‌پرستی فضیلت است؟..... ۳۰۸
- گشت‌زنی‌های مرزی..... ۳۱۰
- آیا «خرید آمریکایی» نامصفانه است؟..... ۳۱۳
- آیا همبستگی تعصبی تعصبی نسبت به هم‌نوع خودمان است؟..... ۳۱۵
- آیا وفاداری می‌تواند اصول اخلاقی جهان‌شمول را تعدیل کند؟..... ۳۱۷
- رابرت لی..... ۳۱۸
- محافظ برادران ۱: برادران بولگر..... ۳۱۹
- محافظ برادران ۲: آنا بومبر..... ۳۲۱
- عدالت و زندگی خوب..... ۳۲۳
۱۰. عدالت و خیر عامه..... ۳۲۷
- اشتیاق به خنثایی..... ۳۳۰
- مباحثات سقط جنین و سلول بنیادی..... ۳۳۵
- عدالت و زندگی خوب..... ۳۳۸
- سیاست خیر عامه..... ۳۴۰
- ۱- شهروندی و قربانی و خدمات..... ۳۴۴
- ۲- محدودیت‌های اخلاقی بازارها..... ۳۴۳
- ۳- نابرابری و همبستگی و فضیلت مدنی..... ۳۴۴
- ۴- سیاست مشغولیت اخلاقی..... ۳۴۷
- نمایه..... ۳۴۹

مقدمه

این کتاب با شروع یک دوره آموزشی قدم به عرصه وجود گذاشت. تقریباً طی سه دهه امتیاز آموزش فلسفه سیاسی به دانشجویان هاروارد را داشته‌ام. در بیشتر این سال‌ها دوره‌ای با عنوان «عدالت» را تدریس کرده‌ام. این دوره آموزشی بعضی نوشته‌های فلسفی درباره عدالت را به دانشجویان معرفی می‌کند و مباحث حقوقی و سیاسی معاصر را در برمی‌گیرد که به سوالات فلسفی دامن می‌زنند.

فلسفه سیاسی موضوع بحث برانگیزی است و بخشی از لذت دوره آموزشی عدالت در این است که دانشجویان به بحث و استدلال با فلاسفه و با یکدیگر و نیز با من می‌پردازند. امیدوارم که سروکله‌زدن من با سوالات مربوط به عدالت در این کتاب منعکس شده باشد. همچنین از صدها نفر از دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترا و دانشجویان حقوق سپاس‌گزارم که در تدریس این دوره آموزشی یاری‌ام کرده‌اند. سوالات کاوش‌گرانه آنها در جلسات هفتگی ما نه تنها مرا در این خصوص فعال‌تر کرد، بلکه به فهم من از موضوعات فلسفی که همراه با دانشجویان درباره‌شان بحث می‌کردیم عمق بخشید.

نگارش کتاب کاری بسیار متفاوت از تدریس دوره آموزشی است، هرچند

موضوع آنها ممکن است شبیه به هم باشد. بنابراین، در قالب روش‌هایی مختلف، نگارش این کتاب از روی یادداشت‌هایم آغاز شد. از بابت حمایت‌هایی که در هنگام نوشتن کتاب از سوی کارگاه تحقیقات تابستانی مدرسه حقوق از من شد ممنون‌ام. همچنین مدیون برنامه متخصصان کارنگی از شرکت کارنگی نیویورک^۱ ام که از کارم در خصوص محدودیت‌های اخلاقی بازارها حمایت کردند. به‌طور خاص از وارتان گریگوریان و پاتریشیا روزنفیلد و هیتز مک‌کی^۲ بابت لطف و صبوری و پشتیبانی‌شان ممنون‌ام. بخش‌هایی از این کتاب که به موضوعات بازارها و اخلاقیات می‌پردازند سرآغاز پروژه‌ای هستند که مشغول کار بر روی آن هستم.^۳

در ضمن از همکاری یک تیم عالی در فارر، استرواس و گیروکس^۴ بهره بردم. جاناتان گالاسی، بل‌الی، جفری سیروی و لورل کوک و استر نیوبرگ^۵ منشی ادبی‌ام بودند که از آغاز تا پایان با آنها همکاری داشتم. عشق‌شان به کتاب و تهیه آن، شامل هرکاری می‌شد که در این رابطه لازم بود و همین ادامه کار را برای نویسنده آسان می‌سازد. واقعاً به‌خاطر کمک‌شان سپاس‌گزارم.

پسرانم، آدام و آبرون^۶ درست از وقتی که توانستند قاشقی در دست بگیرند سر میز شام آماج استدلال‌های مربوط به عدالت بودند. جدیدیت و استعداد و اشتیاق‌شان چالش‌برانگیز و مفید بود به‌نحوی که باید غنیمت قلمداد می‌شد. وقتی شک می‌کردیم، همگی به‌سراغ کیکو^۷ [همسر]، سنگ‌محک اخلاقی و روحی خومان می‌رفتیم و می‌دیدم که شاه هم مات می‌شود. این کتاب را با عشق به او تقدیم می‌کنم.

1 Carnegie Scholars Program of the Carnegie Corporation of New York

2 Vartan Gregorian, Patricia Rosenfield, and Heather McKay

3 مایکل سندل اخیراً کتابی با عنوان «آن‌چه با پول نمی‌توان خرید: محدودیت‌های اخلاقی بازارها» *What Money Can't Buy: The Moral Limits of Markets* منتشر کرده که احتمالاً نتیجه همین

پروژه است. منظور وی در اینجا همین کتاب است. اینجانب مشغول ترجمه همین کتاب هستم. م

4 Farrar, Straus and Giroux

5 Jonathan Galassi, Paul Elie, Jeff Seroy, and Laurel Cook, Esther Newberg

6 Adam and Aaron

7 Kiku